

TEBLİĞ

Çevre ve Şhircilik Bakanlığından:

KOMPOST TEBLİĞİ

(28.07.2017 TARİH VE 30137 SAYILI RESMİ GAZETEDKİ DEĞİŞİKLİK İLE BİRLİKTE)

(30.09.2020 Tarih ve 31260 SAYILI RESMİ GAZETEDKİ DEĞİŞİKLİK İLE BİRLİKTE)

(15.09.2022 TARİH VE 31954 SAYILI RESMİ GAZETEDKİ DEĞİŞİKLİK İLE BİRLİKTE)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğın amacı; bir faaliyet sonucunda ortaya çıkan veya işletmelerden kaynaklanan biyobozunur atıkların;

- Çevre ve insan sağlığına zarar vermeden kaynağında ayrı toplanarak yönetiminin sağlanması,
- Geri kazanımının sağlanarak düzenli depolama tesislerinde bertaraf edilecek miktarının azaltılmasına,
- Kompost tesislerinin teknik kriterlerinin belirlenmesine,

~~e) Kompost tesislerinden elde edilen ürünlerin kalite kriterlerinin belirlenmesine,~~

“ç) Kompost tesislerinden elde edilen ürünlerin yönetimine,” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, işletmelerin faaliyetlerinden ve/veya tüketimden kaynaklanan, bu Tebliğın ek-1 atık listesinde yer alan biyobozunur atıkların kompost tesislerinde işlenmesi, oluşan ürünün özellikleri ve kullanımına ilişkin teknik esasları kapsar.

(2) Bu Tebliğ hükümleri,

- Radyoaktif atıkları,
- Atıksuları,
- Hayvan kadvralarını, tarımsal amaçlı kullanılan hayvansal dışkıyı,

~~e) 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği hükümleri saklı kalmak şartıyla biyogaz ya da kompost gibi geri kazanım tesisleri ile beraber yakma, yakma veya düzenli depolama tesislerine gönderilen hayvansal atıklar hariç diğer hayvansal yan ürünleri,~~

“ç) İşlenmek üzere kompost tesislerine gönderilen hayvansal atıklar hariç olmak üzere, 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği hükümleri kapsamında yönetilen hayvansal yan ürünleri,” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ;

- 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 8, 11 ve 12 nci maddeleri,
- 11/7/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürönlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun,

~~e) 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şhircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararnemenin 9 uncu maddesi,~~

~~e) 5/7/2008 tarihli ve 26927 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik,~~

“c) 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnemesinin 97 nci ve 103 üncü maddeleri,

ç) 2/4/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliği,” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

d) 26/3/2010 tarihli ve 27533 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik,

hükümlerine dayanarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) ~~Atık işleme: Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ek 2/A ve ek 2/B'deki geri kazanım ya da bertaraf işlemlerini;~~

b) ~~Atık işleme tesisi: Atıkları, Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ek 2/A ve ek 2/B'deki faaliyetlerle geri kazanan ve/veya bertaraf eden tesisi;~~

“a) Atık işleme: Ön işlemler ve ara depolama dâhil olmak üzere Atık Yönetimi Yönetmeliğinin Ek-2/A ve Ek-2/B'sindeki geri kazanım ya da bertaraf işlemlerini, (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

b) Atık işleme tesisi: Ön işlem ve ara depolama tesisleri dâhil aktarma istasyonları hariç olmak üzere, atıkları Atık Yönetimi Yönetmeliği Ek-2/A ve Ek-2/B'deki faaliyetlerle geri kazanan ve/veya bertaraf eden tesisi,” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

e) ~~Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını;~~

c) ~~Bakanlık: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını;~~

ç) Bakiye atık: İşlenmek üzere atık işleme tesisine kabul edilen atıklardan işlenemeyen veya işleme sonucunda geriye kalan atıkları,

d) ~~Biyobozunur atık: Park, bahçe ve evler ile lokantalar, satış noktaları, gıda üretim ve benzeri tesislerden kaynaklanan oksijenli veya oksijensiz ortamda bozunmaya uğrayabilen atıklar arasında bu Tebliğin ek 1'inde yer alan atıkları;~~

“d) Biyobozunur atık: Park, bahçe ve evler ile lokantalar, satış noktaları, gıda üretim ve benzeri tesislerden kaynaklanan oksijenli veya oksijensiz ortamda bozunmaya uğrayabilen atıkları,” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

e) Çevre lisansı: 10/9/2014 tarihli ve 29115 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında düzenlenen lisansı,

f) ~~Geri kazanım: Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ek 2/B'sinde listelenen işlemleri;~~

“f) Geri kazanım: Atık Yönetimi Yönetmeliğinin Ek-2/B'sinde listelenen işlemleri,” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

g) ~~İl müdürlüğü: Çevre ve şehircilik il müdürlüğünü;~~

g) İl müdürlüğü: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği il müdürlüğünü,

ğ) İşletmeci: Tesislerin işletilmesinden sorumlu gerçek veya tüzel kişiyi,

h) Kompost: Organik esaslı atıkların oksijenli veya oksijensiz ortamda ayrıştırılması suretiyle üretilen ürünü,

ı) Ön işlem: Ayırma işlemi dâhil olmak üzere atıkların hacmini veya tehlikelilik özelliklerini azaltmak, yönetimini kolaylaştırmak veya geri kazanımını artırmak amacıyla atığa uygulanan fiziksel, ısıl, kimyasal veya biyolojik işlemlerden bir veya birkaçını,

i) Tesis sahibi: Aynı zamanda tesisin işletmecisi de olabilen, tesisinin mülkiyetine sahip gerçek veya tüzel kişiyi,

j) Ürün: Atığın işlenmesi sonucunda elde edilen ve kullanım amacına uygun olarak belirli kriterleri sağlayan maddeyi,

k) Ürün biriktirme alanı: Ürünün tesiste bekletildiği

yeri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlkeler, Görev, Yetki ve Yükümlülükler

Genel ilkeler

MADDE 5 – (1) Kompost ve kompost tesislerinin yönetimine ilişkin genel ilkeler şunlardır:

a) Atık yönetim planları dahilinde biyobozunur atıkların, kaynağında veya üretildikleri yerde diğer atıklarla karıştırılmaksızın, sınıflandırılarak ayrı toplanması esastır.

b) ~~Atıkların, görünüş, koku, toz, sızdırma ve benzeri faktörler yönünden çevreyi kirletmeyecek şekilde kapalı olarak taşınması zorunludur.~~

“b) Atıklar; görünüş, koku, toz, sızdırma ve benzeri faktörler yönünden çevreyi kirletmeyecek şekilde kapalı olarak taşınır.” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

b) Atıklar; görünüş, koku, toz, sızdırma ve benzeri faktörler yönünden çevreyi kirletmeyecek şekilde taşınır.

c) Atıkların yönetiminden sorumlu kişi, kurum ve kuruluşlar, atık yönetiminin her aşamasında çevre ve insan sağlığına zarar vermesini önleyecek tedbirleri almakla yükümlüdür.

ç) Biyobozunur atıkların ön işleme tabi tutulması esastır.

d) Atığın kabulünden itibaren gerekli tedbirler alınarak işletmeden kaynaklanan ve insan sağlığı açısından doğrudan risk oluşturan kirlilik kaynaklarının ortaya çıkarılabileceği olumsuz etkilerin önlenmesi zorunludur.

e) Düzenli depolama tesislerinde bertaraf edilecek biyobozunur atık miktarının azaltılması esastır. Atıkların düzenli depolama yöntemi ile bertaraf edilmesi ve depolanacak olan biyobozunur atık miktarı hedefleri için, Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

f) Biyobozunur atıkların, bakiye atıkların ve/veya değerlendirilemeyen kompostun, atıktan türetilmiş yakıt üretiminde kullanılmasında, 20/6/2014 tarihli ve 29036 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atıktan Türetilmiş Yakıt, Ek Yakıt ve Alternatif Hammadde Tebliği hükümleri uygulanır.

f) Kompost tesisinden kaynaklı bakiye atıkların ve/veya değerlendirilemeyen kompostun, atıktan türetilmiş yakıt üretiminde kullanılmasında, 20/6/2014 tarihli ve 29036 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atıktan Türetilmiş Yakıt, Ek Yakıt ve Alternatif Hammadde Tebliği hükümleri uygulanır.

~~e) Kurulması planlanan kompost tesislerine ait bu Tebliğin ek-4’ünde yer alan formata uygun olarak hazırlanan ön fizibilite raporu ile teknoloji ve projelerin uygulanmasına ilişkin bu Tebliğin ek-5’inde yer alan formata uygun olarak hazırlanan uygulama projelerine Bakanlıktan uygun görüş alınması zorunludur.~~

~~e) Kurulması planlanan kompost tesisleri için Ek-4’te yer alan formata uygun olarak hazırlanan fizibilite raporu ile Bakanlıktan uygun görüş alınması zorunludur.~~

“g) Kurulması planlanan kompost tesisleri için Ek-4’te yer alan formata uygun olarak hazırlanan fizibilite raporu ile Bakanlıktan uygun görüş alınır ve sonrasında çevresel etki değerlendirmesi süreci tamamlanır.” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

~~g) Ön fizibilite raporu ve uygulama projeleri, çevresel etki değerlendirme yeterlilik belgesine haiz kurum ve kuruluşlar veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firmaları tarafından hazırlanır.~~

g) Fizibilite raporu, çevresel etki değerlendirme yeterlilik belgesine haiz kurum ve kuruluşlar veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firmaları tarafından hazırlanır.

h) Kompost tesisleri, Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğine göre çevre lisansı almak zorundadır.

“h) Kompost tesisleri, Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğine göre çevre izin ve lisansı alır.” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

(2) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde piyasaya arz edilmesi esastır.

(3) Sorumlu olan taraflar, ürünlerin ve atıkların çevreye olan olumsuz etkilerinin azaltılması ve güvenli bir şekilde yönetilmesi amacıyla ilgili personeline eğitim vermek/verdirmekle, kamuoyunda farkındalık yaratmakla, sosyal sorumluluk projeleri ve çevre eğitim projeleri yapmakla veya katkı sağlamakla, yazılı ve görsel basında spot yayınlar yapmakla veya bu amaçla yapılan çalışmalara katkı sağlamakla yükümlüdürler.

Bakanlığın görev ve yetkileri

MADDE 6 – (1) Bakanlık;

a) Bu Tebliğin uygulanmasına yönelik işbirliği, koordinasyonu sağlamak ve gerekli idari tedbirleri almakla,

~~b) Kurulması planlanan kompost tesislerine ait ön fizibilite raporu ile uygulama projelerini değerlendirmek ve uygun görüş vermekle,~~

b) Kurulması planlanan kompost tesislerine ait fizibilite raporu ve işletme planını değerlendirmekle,

~~c) Uygulama projesi Bakanlıkça uygun görülen tesisin inşaatının, uygulama projesi ve teknik şartnamesine uygun olarak tamamlandığına dair tesis onay yazısı düzenlemekle,~~

c) Tesis inşaatı bitiminde tesis onay yazısı başvurularını yerinde inceleme yapılması sonrasında değerlendirmekle

c) Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğine göre kompost tesislerine çevre lisansı vermek ve denetlemekle, yükümlüdür.

(2) Bakanlık, gerekli gördüğü durumlarda birinci fıkrada belirtilen yetkilerini il müdürlüklerine devredebilir.

İl müdürlüklerinin görev ve yetkileri

MADDE 7 – (1) İl müdürlükleri;

a) Bu Tebliğin uygulanmasına yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla, denetim yapmakla,

b) Belediyelerin atık yönetim planı dahilinde toplanan biyobozunur atıklara ilişkin bilgi ve belgeleri Bakanlığa bildirmekle,

c) 11 inci maddenin altıncı fıkrasında belirtilen kompost tesisleri için EK-7’de yer alan Kompost Tesisi Onay Yazısı vermekle ve onay verdiği kompost tesisini Bakanlığın çevrimiçi programına kayıt etmekle, yükümlüdür.

Mahalli idarelerin, özel ve tüzel kişilerin görev ve yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) Büyükşehir belediyeleri, mahalli idare birlikleri, il ve ilçe belediyeleri, özel ve tüzel kişiler;

a) Sorumlulukları çerçevesinde atık yönetim planı dahilinde, biyobozunur atıkları kaynağında ayrı toplamak/toplattırmakla,

~~b) Toplanan atıklara ilişkin bilgi ve belgeleri, takip eden yılın mart ayı sonuna kadar il müdürlüğüne sunmakla, (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik ile yürürlükten kalkmıştır.)~~

c) Bu Tebliğ kapsamında yer alan biyobozunur atıkların yetkili olmayan kişiler tarafından toplanmasını, taşınmasını ve işlenmesini önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almakla,

ç) Kurulması planlanan kompost tesisi için bu Tebliğin ek-4’ünde yer alan formata uygun olarak ön fizibilite raporu hazırlamakla ve Bakanlığa sunarak uygun görüş almakla,

~~d) Kurulması planlanan kompost tesislerine ait imar planına uygun şekilde bu Tebliğin ek 5'inde yer alan formata uygun olarak uygulama projesi hazırlamak ve projeyi Bakanlığa sunarak uygun görüş almakla,~~

~~e) Tesis inşaatı bitiminde bu Tebliğin ek 6'sında yer alan formata uygun olarak hazırlanan işletme planını Bakanlığa sunmak ve uygun görüş almakla,~~

e) Tesis inşaatı bitiminde Ek-6'da yer alan formata uygun olarak hazırlanan işletme planı ile birlikte tesis onay yazısı için Bakanlığa başvuruda bulunmakla,

f) Biyobozunur atık yönetiminde görev alan personelin, periyodik olarak eğitimini sağlamakla, sağlık kontrolünden geçirmekle, mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması ve organizasyonunun yapılması ile gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapmakla ve diğer koruyucu, önleyici tedbirleri almakla,

yükümlüdürler.

(2) Mahalli idareler, bu maddenin birinci fıkrasındaki hükümlere ek olarak, biyobozunur atıkların yönetimi kapsamında, bu Tebliğ ile sorumluluk verilen taraflarla birlikte bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri yapmak veya katkıda bulunmakla yükümlüdür.

İşletmecinin yükümlülükleri

MADDE 9 – (1) İşletmeci;

a) Tesisin işletilmesi ile ilgili işletme planını uygulamakla,

b) Tesisin faaliyetleri sonucu oluşan atıklar ile bakiye atıkların ilgili mevzuatta belirtilen hükümlere uygun olarak yönetimini sağlamakla,

c) İşletme sürecinde sera etkisi de dâhil olmak üzere tesisten kaynaklanabilecek gazların toplanması, işlenmesi ve kullanılması işlemlerini çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde yapmakla,

ç) Tesise, işlenmeye uygun olmayan atıkları kabul etmemekle,

d) Tesise gelen ve işlenmeye uygun olmayan atıklar ile tesisten çıkan ve kullanıma uygun olmayan ürünleri ilgili mevzuata uygun olarak bertaraf etmekle,

~~e) Atıklara ilişkin bilgi ve belgeleri takip eden yılın mart ayı sonuna kadar il müdürlüğüne sunmakla,~~

~~“e) Tesisin ömrünü tamamlamasını müteakip tesise atık kabul etmemekle ve Atık Yönetimi Yönetmeliği 10 uncu maddesi çerçevesinde iş ve işlemleri yürütmekle,” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)~~

f) Acil durumlarda alınacak önlemlerle ilgili personelin eğitimini sağlamakla, acil durum söz konusu olduğu zaman Bakanlığa bilgi vermekle,

g) Tesisin risk taşıyan bölümlerinde çalışan personelin her türlü sağlık ve güvenliğini sağlamak, bu bölümlere yetkili kişilerin dışında ve izinsiz olarak girişleri önlemekle,

~~“ğ) İşletmeci, Bakanlığın çevrimiçi programlarına kayıt olarak tesise ilişkin bilgileri çevrimiçi programı kullanarak bildirmekle ve onaylamakla,” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik ile eklenmiştir.)~~

yükümlüdür.

(2) Tesis sahibi ile işletmecinin farklı kişiler olması halinde tesislerin bulunduğu alanlarda, tesis hizmet süresini doldurduktan sonra olası çevresel kirliliğin engellenmesi amacıyla tesis sahibi tarafından gerekli tedbirler alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kompost Tesislerinin Özellikleri

Kompost tesislerinin genel özellikleri

MADDE 10 – (1) Düzenli depolama tesisi sınırları içerisinde kurulanlar hariç olmak üzere, tesis sınırının yerleşim alanlarına en yakın mesafesinin 250 metre olacak şekilde, hakim rüzgar yönü de dikkate alınarak yer seçimi yapılır. Alıcı ortamın, toprağın, yüzeysel suların ve yeraltı sularının kirlenmesini önleyecek şekilde tasarımı yapılır.

(2) Tesisten kaynaklanabilecek koku, toz, sızıntı suyu, gaz ve benzeri olumsuz etkileri asgari düzeye indirmek için her türlü önleyici tedbir alınır.

(3) Atıklar, çevresel risk oluşturmayacak şekilde tesise kabul edilir ve atıkların işlendiğinin takip edilmesi için gerekli kontrol sistemleri kurulur.

(4) Tesiste, araç parkı, kantar, tekerlek yıkama ünitesi ve idari bina bulunması zorunludur. Tesislerin entegre tesis olması durumunda bu ünitelerden birer adet olması yeterlidir.

(5) Üretim öncesi, atıkların en az bir gün süre ile biriktirilebileceği büyüklükte, boşaltma, ön şartlandırma hattına yükleme işlemlerinin gerçekleştirileceği, atık kabul birimi yapılır.

(6) Atık kabul birimleri yağış etkisine karşı üstü kapalı olarak inşa edilir. Atık kabul birimi tabanı, sızdırmazlığı sağlayacak şekilde en az 30 cm kalınlığında, C30 beton ve tutuşmaz malzemeden yapılır. Tabanda atığın kanalizasyon veya yüzey suyuyla temas etmesini engelleyecek şekilde ayrı toplama mekanizması geliştirilir. Atık kabul alanında oluşacak sızıntı suyunun toplanabilmesi için zemine uygun şekilde eğim verilir.

“(6) Atık kabul birimleri yağış etkisine karşı üstü ve araç giriş çıkışı hariç diğer üç tarafı kapalı olarak inşa edilir. Atık kabul birimi tabanı, sızdırmazlığı sağlayacak şekilde en az 30 cm kalınlığında, C30/37 beton ve tutuşmaz malzemeden yapılır. Tabanda atığın kanalizasyon veya yüzey suyuyla temas etmesini engelleyecek şekilde ayrı toplama mekanizması geliştirilir. Atık kabul alanında oluşacak sızıntı suyunun toplanabilmesi için zemine uygun şekilde eğim verilir.” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

(7) Tesiste, atıkların işlenmesi sonucunda oluşan ürünün yağışlardan etkilenmeyecek şekilde biriktirileceği kapalı ürün deposu teşkil edilir.

(8) Tesise gelen ve işlenmeye uygun olmayan atıklar ile tesisten çıkan ve kullanıma uygun olmayan ürün ve bakiye atıklar için uygun alanlar oluşturularak ilgili mevzuata uygun olarak bertaraf edilir.

(9) Tesis genelinde oluşacak yağmur suları, yıkama ve benzeri atık suların ayrı toplanır.

(10) Tesise kabul edilen atığın kaynağı, kodu, miktarı, tesise erişim şekli gibi bilgileri içeren veri kayıt sistemi oluşturulur.

(11) Tesislere, kokuya neden olan tüm emisyon kaynaklarında, 19/7/2013 tarihli ve 28712 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik hükümlerine uyulur.

(12) Tesislerin işletilmesi sırasında oluşan sızıntı suyu, yıkama suyu ve benzeri atıksular 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği doğrultusunda deşarj standartlarına uygun hâle getirmek için arıtılır.

(13) Sızıntı suyu arıtma tesisi bulunmayan tesislere Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak atıksu altyapı tesisi bulunan yerlerde kanalizasyon sistemine bağlantı esaslarına uyulması şartıyla bağlantı izni alınır.

Kompost tesislerinin teknik özellikleri

MADDE 11 – (1) Kompost tesisleri, bu Tebliğin 10 uncu maddesinde belirtilen hükümlere uymakla yükümlüdür. Bu hükümlere ek olarak;

a) Ayırma işlemi, mikroorganizmaların gerçekleştirdikleri bozunma prosesinin kolaylaştırılması amacıyla boyut küçültme veya parçalama ve eleme işlemlerinin yapıldığı ön şartlandırma ünitesi,

b) Kompostlaştırma ünitesi,

c) Son şartlandırma ünitesi,

ç) Son eleme ünitesi,

d) Ürün biriktirme alanı,

bulunur.

~~(2) Kompostlaştırma sürecini kontrol etmek amacıyla yığın sıcaklığı günlük olarak, nem içeriği ise haftalık olarak takip edilir ve kayıt sistemi oluşturulur.~~

(2) Kompostlaştırma, teknolojisine ve mevsimsel şartlara bağlı olmakla birlikte gerekli koşulların sağlanması ile atığın en az 6 hafta süren fermantasyonu işlemidir. Kompostlaştırma sürecini kontrol etmek amacıyla yığın sıcaklığı günlük olarak, nem içeriği ise haftalık olarak takip edilir ve kayıt sistemi oluşturulur

~~(3) Kapalı veya yığın kompost tesislerinde; havalandırma sisteminin, uçucu bileşikler, çürüme sonucu ortaya çıkabilecek kirleticiler, mikroorganizma ve alerjenlerin, ortama verilecek emisyonların ve kokunun temizlenmesini sağlayacak şekilde kurulması ve çalıştırılması zorunludur.~~

~~(4) Atıkların kaynağında işlendiği bahçe tipi kompost sistemleri ve solucan tipi kompost sistemleri için bu Tebliğin hükümleri uygulanmaz. Ancak, solucan tipi kompost sistemlerinde sızıntı suyu kontrol sistemi kurulur.~~

~~(5) Hayvansal atık kullanılması durumunda, kompostlaştırma ünitesinde 70 °C sıcaklığın en az 1 saat boyunca kesintisiz olarak sağlanması ve sağlandığının belgelenmesi veya tesiste 1 saat 70 °C sıcaklığın uygulanacağı hijyenizasyon ünitesi şartı aranır.~~

“(3) Kapalı veya yığın kompost tesisleri; havalandırma sisteminin, uçucu bileşikler, çürüme sonucu ortaya çıkabilecek kirleticiler, mikroorganizma ve alerjenlerin, ortama verilecek emisyonların ve kokunun temizlenmesini sağlayacak şekilde kurulur ve çalıştırılır.

(4) Mahalli idarelerce belediye atıklarının işlenmesi amacıyla kurulması planlanan kompost tesisleri hariç olmak üzere solucan tipi kompost sistemleri, mantar üretim kompost sistemleri ve her türlü atığın kaynağında işlendiği bahçe tipi kompost sistemleri/makineleri için bu Tebliğin hükümleri uygulanmaz. Ancak, bahçe tipi kompost sistemleri hariç olmak üzere diğer kompost sistemlerinde sızıntı suyu kontrol sistemi kurulur.

(5) Hayvansal atığın hammadde olarak tesiste işlenmesi durumunda hijyenizasyon işlemine yönelik İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği hükümleri uygulanır.” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

(6) Biyobozunur atıklar olarak tanımlanan atıklar arasında yer alan pazar yeri, hal, manavlardan kaynaklanan atıklar, yiyecek hazırlama atıkları ile park ve bahçe atıklarının kompostlaştırılmasında; 12/7/2019 tarihli ve 30829 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sıfır Atık Yönetmeliği ile tanımlanan atık önleme ve azaltım faaliyetleri

kapsamında, sıfır atık temel seviye belgesi olan mahalli idareler, organize sanayi bölgeleri, havalimanları ve üniversiteler tarafından yapılacak kompost tesislerinde;

a) Bu fıkrada belirtilen atıkların diğer atıklar ile karıştırılmayacak şekilde biriktirilerek toplanması sağlanır.

b) 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasına uyum şartı aranmaz. Sadece tesiste idari bina bulunması ve tesise hizmet vermek amacıyla kantar kullanılması şartı aranır.

c) 10 uncu maddenin altıncı fıkrasında belirtilen atık birimleri yağış etkisine karşı en az üzeri kapalı olarak inşa edilir. Atık kabul birimi tabanı, sızdırmazlığı sağlayacak şekilde beton ve tutuşmaz malzemeden yapılır. Tabanda atığın kanalizasyon veya yüzey suyuyla temas etmesini engelleyecek şekilde ayrı toplama mekanizması geliştirilir. Atık kabul alanında oluşacak sızıntı suyunun toplanabilmesi için zemine uygun şekilde eğim verilir.

ç) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan fizibilite raporu hazırlanması şartı ile aynı fıkranın (e) bendinde yer alan işletme planı ve tesis onay yazısı şartı bu tesisler için aranmaz.

d) Bu tesislere kabul edilecek atıkların işlenmesi sonrasında oluşacak kompostun ilgili mevzuat şartlarının sağlanarak ürün olarak değerlendirilmesi ve atık işleme tesislerinde bertaraf edilmemesi esastır.

e) Mahalli idareler tarafından kurulacak olan entegre atık yönetim tesisleri bünyesinde yer alan kompost tesisleri bu fıkra kapsamında değerlendirilmez.”

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Ürünler ve Bakiye Atıklar**

Kompostun kullanılması

MADDE 12—(1) Biyobozunur atıkların işlenmesiyle elde edilen ürün özelliklerinin belirlenmesinde;

a) Beslenen hammadde özelliklerine,

b) Kompost tesisi proses şartlarına,
uyulması zorunludur.

(2) Kompost tesisinde gerçekleştirilen işlemler sonucunda elde edilen ürünün toprak iyileştirici olarak kullanılabilmesi için bu Tebliğin ek 2 ve ek 3'ünde yer alan kompost kriterlerini sağlaması zorunludur.

(3) Kompost kalitesinin belirlenmesinde; pH, hijyen, iz element, nem içeriği, C/N oranı, organik madde, tuz, biyobozunur olmayan yabancı madde, yabancı ot ve kararlılık parametreleri dikkate alınır.

(4) Kompostun tarımda kullanılması ve kompostun uygun olarak üretildiğinin belirlenmesinde 29/3/2014 tarihli ve 28956 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarımda Kullanılan Organik, Organomineral Gübreler ve Toprak Düzenleyiciler ile Mikrobiyal, Enzim İçerikli ve Organik Kaynaklı Diğer Ürünlerin Üretimi, İthalatı, İhracatı ve Piyasaya Arzına Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(5) Ürünü temsil eden numunelerin alınması, 29/3/2014 tarihli ve 28956 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gübrelerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği çerçevesinde belirtilen numune alma metodları esasına göre, üçer aylık periyotlarla yılda dört numune olacak şekilde yapılır.

“**MADDE 12** – (1) Biyobozunur atıkların işlenmesiyle elde edilen ürün özelliklerinin belirlenmesinde;

a) Beslenen hammadde özelliklerine,

b) Kompost tesisi proses şartlarına,
uyulur.

(2) Kompost tesisinde gerçekleştirilen işlemler sonucunda elde edilen ürünün kullanılmasında 23/2/2018 tarihli ve 30341 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarımda Kullanılan Organik, Mineral ve Mikrobiyal Kaynaklı Gübrelere Dair Yönetmelikte yer alan kriterler sağlanır.” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

Ürünün piyasaya arz edilmesi

MADDE 13—(1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan kompost, ambalajlanmış olarak piyasaya arz edilir. Ambalajların geri kazanıma uygun olması tercih edilmelidir. Kompostun piyasaya arz edilmesinde, Tarımda Kullanılan Organik, Organomineral Gübreler ve Toprak Düzenleyiciler ile Mikrobiyal, Enzim İçerikli ve Organik Kaynaklı Diğer Ürünlerin Üretimi, İthalatı, İhracatı ve Piyasaya Arzına Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(2) Piyasaya arz edilen ürün ambalajının etiketi üzerinde;

a) pH,

b) Toplam organik maddesi,

c) Azami nem değeri,

d) Toplam azot değeri (% 1'i geçerse),

e) Toplam fosfor pentaoksit (P₂O₅) değeri (% 1'i geçerse),

f) Suda çözümlü potasyum oksit (K₂O) değeri (% 1'i geçerse),

g) C/N oranı,

h) Kompost kararlılık bilgileri,

ı) Kompost üretiminde kullanılan hammadde kaynağı,

ii) Suda çözümlü klorür (Cl⁻)

bilgilerine yer verilmesi gerekmektedir.

“**MADDE 13** – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan kompostun piyasaya arz edilmesinde, Tarımda Kullanılan Organik, Mineral ve Mikrobiyal Kaynaklı Gübrelere Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.” (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik)

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

İdari yaptırım

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında, 2872 sayılı Kanununun 12 ve 20 nci maddeleri ve 4703 sayılı Kanunun ilgili maddelerinde öngörülen müeyyideler uygulanır.

Düzenleme yetkisi

MADDE 15 – (1) Bakanlık bu Tebliğ kapsamındaki atıkların ve ürünlerin yönetimine ilişkin her türlü düzenlemeyi yapmaya yetkilidir.

Mevcut kompost tesisleri

~~**GEÇİCİ MADDE 1** – (1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce işletilen mevcut tesisler, bu Tebliğ ile fiziksel koşullara bir yıl içerisinde, diğer hükümlere bu Tebliğin yayımı tarihinde uyum sağlamakla yükümlüdür. (30.09.2020 tarih ve 31260 sayılı değişiklik ile yürürlükten kaldırılmıştır.)~~

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini ~~Çevre ve Şehircilik~~ **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği** Bakanı yürütür.

NOT: Tebliğin Ek-1’inde yer alan atık listesine “19 06 06 Hayvansal ve bitkisel atıklarını anaerobik artımdan kaynaklanan posalar” satırından sonra gelmek üzere aşağıdaki satırlar eklenmiştir.

“Başka Bir Şekilde Tanımlanmamış Atıkların Mekanik Arıtımından (Örneğin Ayrıştırılması, Ezilmesi, Sıkıştırılması, Topak Haline Getirilmesi) Kaynaklanan Atıklar

19 12 12 - 19 12 11 dışında atıkların mekanik işlenmesinden kaynaklanan diğer atıklar (karışık malzemeler dâhil)”

Tebliğin Ek-4’ünün başlığı “Fizibilite Raporu Formatı” olarak değiştirilmiştir.

Aynı Tebliğin Ek-5’i yürürlükten kaldırılmıştır.

NOT: Ek-1’i, Ek-4’ü ve Ek-6’sı ekteki şekilde değiştirilmiş, Ek-2’si ve Ek-3’ü yürürlükten kaldırılmıştır.

NOT: Ek-7 eklenmiştir. (15.09.2022 Tarih ve 31954 Sayılı Resmi Gazetedeği Değişiklik İle)

ATIK LİSTESİ

02	TARIM, BAĞÇIVANLIK, SU ÜRÜNLERİ, ORMANCILIK, AVCILIK VE BALIKÇILIK, GIDA HAZIRLAMA VE İŞLEMEDEN KAYNAKLANAN ATIKLAR
02 01	Tarım, Bahçivanlık, Su Ürünleri Üretimi, Ormanlık, Avcılık ve Balıkçılıktan Kaynaklanan Atıklar
02 01 02	Hayvan dokusu atıkları
02 01 03	Bitki dokusu atıkları
02 01 06	Ayrı toplanmış ve saha dışında işlem görecekt hayvan dışkı, idrar ve tezekt (ve bunlarla temas etmiş saman dahil), akan sıvılar
02 01 07	Ormanlık atıkları
02 02	Et, Balık ve Diğer Hayvansal Kökenli Gıda Maddelerinin Hazırlanmasından ve İşlenmesinden Kaynaklanan Atıklar
02 02 02	Hayvan dokusu atığı
02 02 03	Tüketime ya da işlenmeye uygun olmayan maddeler
02 03	Meyve, Sebze, Tahıl, Yenilebilir Yağlar, Kakao, Kahve, Çay ve Tütünün Hazırlanmasından ve İşlenmesinden; Konserve Üretiminden, Maya ve Maya Özüü Üretiminden, Melas Hazırlanması ve Fermantasyonundan Kaynaklanan Atıklar
02 03 04	Tüketime ya da işlenmeye uygun olmayan maddeler
02 05	Süt Ürünleri Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar
02 05 01	Tüketime ya da işlenmeye uygun olmayan maddeler
02 06	Unlu Mamuller ve Şekerleme Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar
02 06 01	Tüketime ve işlenmeye uygun olmayan maddeler
02 07	Alkollü ve Alkolsüz İçeceklerin (Kahve, Çay ve Kakao Hariç) Üretiminden Kaynaklanan Atıklar
02 07 01	Hammaddelerin yıkanmasından, temizlenmesinden ve mekanik olarak sıkılmasından kaynaklanan atıklar
02 07 02	Alkol damıtılmasından kaynaklanan atıklar
02 07 04	Tüketime ya da işlenmeye uygun olmayan maddeler
03	AHŞAP İŞLEME VE KAĞIT, KARTON, KAĞIT HAMURU, PANEL(SUNTA) VE MOBİLYA ÜRETİMİNDEN KAYNAKLANAN ATIKLAR
03 01	Ağaç İşlemeden ve Sunta ve Mobilya Üretiminden Kaynaklanan Atıklar
03 01 01	Ağaç kabuğu ve mantar atıkları
03 03	Kağıt hamuru, kağıt ve kağıt karton üretim ve işlenmesinden kaynaklanan atıklar
03 03 01	Ağaç kabuğu ve odun atıkları
03 03 07	Atık kağıt ve kartonun hamur haline getirilmesi sırasında mekanik olarak ayrılan ıskartalar
03 03 08	Geri dönüşüme gitmek üzere sınıflandırılan kağıt ve kartondan kaynaklanan atıklar
04	DERİ, KÜRK VE TEKSTİL ENDÜSTRİLERİNDEN KAYNAKLANAN ATIKLAR
04 02	Tekstil Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar
04 02 10	Doğal ürünlerden oluşan organik maddeler (örneğin yağ, mum)

19	ATIK YÖNETİM TESİSLERİNDEN, TESİS DIŐI ATIKSU ARITMA TESİSLERİNDEN VE İNSAN TÜKETİMİ VE ENDÜSTRİYEL KULLANIM İÇİN SU HAZIRLAMA TESİSLERİNDEN KAYNAKLANAN ATIKLAR
19 06	Atığın Anaerobik Arıtımından Kaynaklanan Atıklar
19 06 04	Belediye atıklarının anaerobik arıtımından kaynaklanan posalar
19 06 06	Hayvansal ve bitkisel atıkların anaerobik arıtımından kaynaklanan posalar
19 12	Başka Bir Şekilde Tanımlanmamış Atıkların Mekanik Arıtımından (Örneğın Ayrıştırılması, Ezilmesi, Sıkıştırılması, Topak Haline Getirilmesi) Kaynaklanan Atıklar
19 12 12 - 19 12 11	19 12 11 dışında atıkların mekanik işlenmesinden kaynaklanan diğer atıklar (karışık malzemeler dâhil)
20	AYRI TOPLANMIŞ FRAKSİYONLAR DAHİL BELEDİYE ATIKLARI (EVLERDEN KAYNAKLANAN VE BENZER TİCARİ, ENDÜSTRİYEL VE KURUMSAL ATIKLAR)
20 01	Ayrı Toplanan Fraksiyonlar (15 01 Hariç)
20 01 08	Biyolojik olarak bozunabilir mutfak ve kantin atıkları
20 01 25	Yenilebilir sıvı ve katı yağlar
20 02	Bahçe ve Park Atıkları (Mezarlık Atıkları Dahil)
20 02 01	Biyolojik olarak bozunabilir atıklar
20 03	Diğer Belediye Atıkları
20 03 02	Pazarlardan kaynaklanan atıklar

FİZİBİLİTE RAPORU FORMATI

1. Tesis yeri ile ilgili genel bilgiler
 - a. En yakın yerleşim birimine olan mesafeler
 - b. Saha kapasitesi, büyüklüğü
 - c. Mülkiyet durumu
 - ç. Tesis ömrü
2. Kabul edilecek atık türleri ve kodları
3. Belediye atıkları işlenmesi durumunda mevcut nüfus ve nüfus projeksiyonu
4. Atık miktarı ve belediye atıkları işlenmesi durumunda projeksiyonu
5. Kompost tesisi bilgisi (ünite kapasitesi, alanı, kullanılan ekipmanlar, sıcaklık, pH, C/N oranı, bekleme süresi, hijyenizasyon, nem içeriği, organik madde içeriği, elek boyutları, karıştırıcı özellikleri, havalandırma sistemi, gaz yönetimi, vb. bilgiler)
6. Tesiste yer alacak üniteler ve bu üniteler ile ilgili bilgiler (kantar, tekerlek yıkama, idari bina, trafo, jeneratör, varsa diğer üniteler)
7. Gaz, sızıntı suyu ve atıksu yönetimi
8. Yağmur suyu yönetimi
9. Maliyet analizi”

İŞLETME PLANI FORMATI

1. TESİS GENEL YERLEŞİM PLANI

- a. Saha altyapısı
- b. Genel vaziyet planı (1/5000)

2. TESİS İŞLETME ESASLARI

- a. Akım şeması
- b. Atık kabul ve kayıt
- c. Kurulan tesislerdeki ünitelerde işletme koşulları (ünite kapasitesi, alanı, kullanılan ekipmanlar, sıcaklık, pH, C/N oranı, bekleme süresi, hijyenizasyon, nem içeriği, organik madde içeriği, elek boyutları, karıştırıcı özellikleri, havalandırma sistemi, gaz yönetimi, gibi tesis ünitelerinde yapılan faaliyetlere göre sıra ile yer alması gerekir.)

3. ÜRÜNÜN DEPOLANMASI VE YÖNETİMİ

4. TESİSTE KONTROL VE İZLEME

- a. Atık Miktarı, Tartım ve Analizi
- b. Kuşaklama Kanalı ve Yüzey Suyu
- c. Sızıntı Suyu
- ç. Yeraltı Suyu
- d. Gaz Yönetimi

5. EKİPMAN-PERSONEL

- a. İş Makineleri
- b. Personel (tesis personeline ait görev tanımları, yetkinlik kriterleri belgelendirilmelidir.)”

KOMPOST TESİSİ ONAY YAZISI FORMATI

Sayı:.....

Konu: İl Müdürlüğü Kompost Tesisi Onay Yazısı

(İsim)

(Adres)

İlgi: tarihli ve sayılı yazımız.

İlgide kayıtlı yazı ile¹ olarak² adresinde, 5/3/2015 tarihli ve 29286 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kompost Tebliği kapsamında kurulduğu belirtilen kompost tesisi için “İl Müdürlüğü Kompost Tesisi Onay Yazısı”nın tarafınıza verilmesi talep edilmektedir.

Söz konusu kompost tesisinde yapılan incelemede, kurulan tesisin Kompost Tebliğine uygun olduğu tespit edilmiş olup kompost tesisinin işletilmesinde ilgili mevzuata riayet edilmesi gerekmektedir. Aksi halde ilgili mevzuat ve 2872 sayılı Çevre Kanununda öngörülen idari yaptırım uygulanacaktır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

.....
Vali a.
İl Müdürü

Ekler:

Ek-1: Kompost tesisine kabul edilecek atık kodları

Ek-2: Kompost tesisi koordinatları

¹ Gerçek/tüzel kişi

² Açık Adres”